

Výročná správa občianskeho združenia „Znepokojené matky“ za rok 2025

Identifikácia občianskeho združenia

Názov organizácie: Znepokojené matky

Právna forma: občianske združenie

Sídlo: Povraznícka 3052/14, 811 05 Bratislava

Zriaďovateľ: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Registrácia 13.11.2020, číslo spisu VVS/1-900/90-60010

IČO: 53335082

DIČ: 2121534404

Kontakt: info@znepokojene.sk

Príhovor

Aj v roku 2025 sme pokračovali našich aktivitách, upozorňovali sme na potrebu spravodlivých systémových riešení pre ochranu klímy a vytvárali občiansky tlak na štát a samosprávy. Ako matky, rodičia máme obavy o svoje deti a o budúcnosť ďalších generácií.

Klimatická politika je často vnímaná ako niečo abstraktné, nákladné alebo vnucované „zhora“. Naša skúsenosť však ukazuje, že environmentálna politika môže začať inak: zo starostlivosti, každodenného života a túžby chrániť zdravie detí. Spájame environmentálne problémy s obavami rodičov – znečistené ovzdušie, nebezpečné ulice, nedostatok zelených priestranstiev – a robíme ich tak hmotnými a emocionálne ukotvenými. Žiadame, aby ochrana zdravia, starostlivosti a kolektívneho blaha mala prednosť pred krátkodobým ziskom. Náš aktivizmus je poháňaný humorom, láskou a kreativitou.

Okrem pravidelných aktivít sme v roku 2025 participovali značne aj na aktivitách občianskeho sektora ako takého, ktorý čelí momentálne útokom až likvidácií. Naša vláda sa aktívne snaží znížiť ochranu životného prostredia, útočí na kultúru, menšiny, ohrozuje demokratické princípy.

Cieľom našich aktivít je upozorňovať na postupujúcu klimatickú krízu a riziká s ňou spojené, ale aj na dôležité opatrenia (mitigačné a adaptačné), ktoré musíme prijať v každej oblasti nášho života. Upozorňujeme aj na ekonomické dopady na najzraniteľnejšie skupiny, na súvislosť s medzigeneračnou spravodlivosťou a rodovou rovnosťou.

V rámci klimatickej krízy sa venujeme najmä téme ochrany prírody, udržateľnej mobility, obnoviteľných zdrojov energie, udržateľného urbanizmu a zeleným mestám, upozorňujeme na greenwashing, ale dotýkame sa aj tém ako cirkulárna ekonomika a nerastové hospodárstvo, klimatická spravodlivosť.

Naším zámerom je vytváranie verejného tlaku na štát, ale aj samosprávy, ktorý má urýchliť prijatie systémových zmien, pretože tie nám pomôžu rýchlejšie a efektívnejšie znížiť emisie skleníkových plynov, prejsť na zelenú ekonomiku a zmierniť dopady klimatickej krízy na ľudí a ich životy.

Materinský aktivizmus vnímame ako most medzi environmentálnymi hnutiami a sociálnou spravodlivosťou. Zelená transformácia nie je len nutnosť, ale zlepšenie každodenného života – praktické, dostupné a zakorenené v skúsenosti ľudí.

Kto sme

Sme občianske združenie zložené z rodičov, prevažne matiek, ktoré vzniklo na jeseň v roku 2020. No naše začiatky sa datujú na jar roku 2019, kedy sa sformovala skupina matiek, ktorá sa rozhodla, že sa už ďalej nebude iba prizerať, ako študenti a mladí protestujú za riešenie klimatickej krízy. Zorganizovali sme Klimatický pochod rodičov v Bratislave, s účasťou okolo 500 ľudí. Od toho času sme sa zúčastnili viacerých pochodov, protestov a vystúpení, na ktorých našich politikov dôrazne žiadame o zmenu a prijatie systémových riešení. Pravidelne sa s politikmi stretávame a diskutujeme. Pripomienkujeme zákony a opatrenia, navrhujeme zmeny a riešenia. Stretávame sa verejnosťou, robíme osvetu a upozorňujeme na greenwashing.

Našou víziou je svet, v ktorom spoločnosť zodpovedne pristupuje ku globálnym hrozbám, uplatňuje politiky, ktoré efektívne riešia hrozby ekologického kolapsu Zeme – klimatickej krízy a krízy globálnej straty biodiverzity.

Sme ženy a matky. Sme rodičia a starí rodičia. Pochádzame z rôznych prostredí a predsa nás niečo spája: strach o budúcnosť nás a našich detí. S napätím sledujeme správy o klimatickej zmene. Nespokojne vnímame, ako adekvátne reakcie stále neprichádzajú. Nemáme super-schopnosti, netúžime po sláve. No Zem viac nepočká. Využívame odhodlanie a spolupatričnosť na tlak na verejnosť a politikov, aby sa veci pohli správnym smerom a rýchlejšie. Nechceme sa len prizerať ako deti protestujú na námestiach po celom svete za svoju budúcnosť. V tomto boji stojíme pri nich. Musíme začať konať rýchlo, už nemáme čas! Naša spoločnosť potrebuje zmeniť návyky a priority. Potrebujeme počúvať vedcov, znižovať emisie skleníkových plynov a udržať otepľovanie Zeme pod 1,5 stupňami Celzia, ako odporúča IPCC. Na to však musíme urobiť rýchle a účinné kroky so širokým dosahom.

OZ Znepokojené matky je členom Klimatickej koalície, Zelenej väčšiny, globálneho klimatického hnutia - Parents for future global a iniciatívny Clean Cities Campaign.

Náš cieľ

Ciele občianskeho združenia sú:

- a) Informovať a šíriť aktuálne vedecké poznatky, zvyšovať povedomie občanov o klimatickej kríze a jej efektívnych riešeniach
- b) Spájať všetkých ľudí, ktorí sú znepokojení súčasným stavom životného prostredia a požadujú zodpovedný prístup spoločnosti voči hrozbe ekologického kolapsu Zeme
- c) Podporovať politiky a riešenia uplatňujúce účinné systémové opatrenia na zmiernenie klimatickej zmeny, predovšetkým na znižovanie emisií skleníkových plynov a ochranu globálnej biodiverzity

Desať hodnôt

1. Každý človek je iný, dôležité je, čo nás spája – chceme lepšiu budúcnosť pre nás, naše deti, vnúčatá a ďalšie generácie.
2. Snažíme sa informovať a zdieľať aktuálne vedecké fakty a poznatky pravdivo, zrozumiteľne a s nadhľadom.
3. Chceme dosiahnuť, aby sa prijali systémové zmeny na znižovanie emisií a ochranu biodiverzity na Zemi.
4. Chceme zvýšiť povedomie občanov o klimatickej kríze a jej efektívnych riešeniach.
5. Dodržiavame princípy demokracie a ľudské práva.
6. Sme ústretoví a tolerantní ku všetkým ľuďom, ceníme si našu rôznorodosť.
7. Máme pozitívny prístup k problémom, cítime zodpovednosť a odhodlanie zmeniť veci k lepšiemu.
8. Sme nestranícke, nezávislé a neziskové zoskupenie ľudí.
9. Sme za systémové zmeny bez násilia, obviňovania a ponižovania.
10. Každý, kto sa chce pridať k Znepokojeným matkám, nasleduje tieto základné princípy a hodnoty.

Členky a organizačná štruktúra občianskeho združenia

Občianske združenie Znepokojené matky má plochú organizačnú štruktúru.

Predseda občianskeho združenia: Lucia Szabová

Výkonná rada: Ivana Nemethová, Dorota Osvaldová

Kontrolná rada: Viera Kaštílová Tonková

Členky: Miroslava Žilinská, Mária Horská, Martina Rundes, Barbora Gabrižová, Lenka Mrvová, Martina Kedrová, Nora Krajniaková, Veronika Bošanská, Michaela Guldanová, Petra Nečasová, Barbora Manuel, Viera Očková, Katarína Juriková

Prehľad aktivít

Občianske združenie Znepokojené matky sa aj v roku 2025 venovalo ochrane životného prostredia, klimatickej kríze, ochrane zdravia a kvality života obyvateľov, udržateľnej mobility, ochrane verejného priestoru a podpore aktívnej občianskej spoločnosti. Dôležitou súčasťou našej činnosti boli tiež vzdelávacie aktivity a prepájanie občianskych iniciatív na Slovensku aj v zahraničí.

Našou snahou bolo prepájať odborné poznatky s každodennou skúsenosťou ľudí a ukazovať, že klimatická a environmentálna politika má priamy vplyv na každodenný život a sociálnu spravodlivosť – od kvality vzduchu, ktorý dýchame, cez bezpečnosť ulíc až po dostupnosť verejnej dopravy a kvalitu verejného priestoru.

Jednou z hlavných aktivít v roku 2025 bolo zastavenie zámeru Slovnaftu postaviť obrovskú spaľovňu odpadu v Bratislave. Prostredníctvom účasti a organizovaním verejných podujatí, komunikačnej kampane, zbieraní petície a spolupráce s odbornou verejnosťou sme sa snažili mobilizovať obyvateľov Bratislavy a celého Slovenska k odporu proti tomuto projektu. Kritizovali sme spoločnosť za šírenie klamlivých a zavádzajúcich informácií o tomto projekte, ktorý považujeme za nebezpečný pre životné prostredie a zdravie obyvateľov. Zdôrazňovali sme potrebu transparentnosti a zodpovednosti zo strany podniku i politikov, najmä ministra Tarabu, pretože práve na Ministerstve životného prostredia prebiehalo posudzovanie vplyvu projektu na životné prostredie (EIA).

Za významný konkrétny výsledok považujeme najmä zníženie plánovanej kapacity spaľovne Slovnaftu, ktoré podľa nášho názoru ukázalo, že občiansky tlak, odborná argumentácia a spolupráca verejnosti môžu prinášať reálne výsledky.

Kvôli nesmierne napätej situácii v politike na národnej úrovni, sme sa sústredili na spájanie sa s ostatnými občianskymi organizáciami za účelom obrany hodnôt demokracie, občianskej spoločnosti, vrátane možnosti, byť občiansky aktívnym aktérom. Vystúpili sme aktívne na viacerých protestoch. Máme za to, že každý aktivizmus je intersekcionálny a nie je možné oddeliť hodnoty ako humanizmus, ľudské práva, či demokraciu od ochrany klímy či iných hodnôt.

Terajšia vládna moc nielenže nemá záujem rozvíjať opatrenia na adaptáciu sa na klimatickú krízu, ale naopak, nivočia aj to, čo bolo naštartované a likvidujú prírodu, národné parky a životné prostredie. Rozhodli sme sa viackrát upozorniť na túto ich činnosť za pomoci protestov.

Okrem toho sme sa sústredili aj na aktivity zdôrazňujúce podporu demokracie a hodnôt občianskej spoločnosti a nezanedbali sme ani starostlivosť. Zorganizovali sme niekoľko workshopov so psychologičkou na tému "klimatickej úzkosti" a podpory aktívnej nádeje.

Aktivity bratislavských a košických matiek sa sústredili na lokálne problémy a vyvíjanie tlaku na lokálnych politikov či aktérov, ktorí vstupujú do procesov pri diskusii a rozhodovacích procesoch ohľadom verejného priestoru či klimatických opatrení.

Najčastejšie tipy aktivít:

- tlak na politikov na národnej aj samosprávnej úrovni
- mobilizačné aktivity (petície, zasielanie listov, eventy)
- budovanie komunity
- šírenie osvedy o klimatickej zmene a hnutí (diskusie a prednášky pre verejnosť, školy a inštitúcie, účasť na trhoch, jarmokoch a festivaloch)
- rozhovory a diskusie v médiách
- uverejňovanie pravidelných príspevkov na naše sociálne siete - Facebook a Instagram
- prispievane na sociálne siete i všeobecnými a globálnymi témami spojenými s klimatickou krízou
- upozorňovanie na nedostatočné klimatické opatrenia na národnej a regionálnej úrovni
- zasielanie newslettera a rozšírenie komunity, ktorá sleduje naše aktivity
- vystupovanie s našimi požiadavkami na zlepšenie života občanov a bezpečnosti na zasadnutiach mestského zastupiteľstva v Bratislave a Košiciach
- účasť na komisiách mestského zastupiteľstva

Občasné aktivity:

- nenásilné zhromaždenia alebo pochody
- písanie odborných komentárov a článkov
- účasť na konferenciách a odborných podujatiach
- pripomienkovanie zákonov a projektov
- spájanie sa s ďalšími aktérmi občianskej spoločnosti
- účasť na diskusiách a podcastoch ohľadom tém, súvisiacich s klimatickou krízou
- príhovory na protestoch občianskej spoločnosti

Hlavné kampane v roku 2025

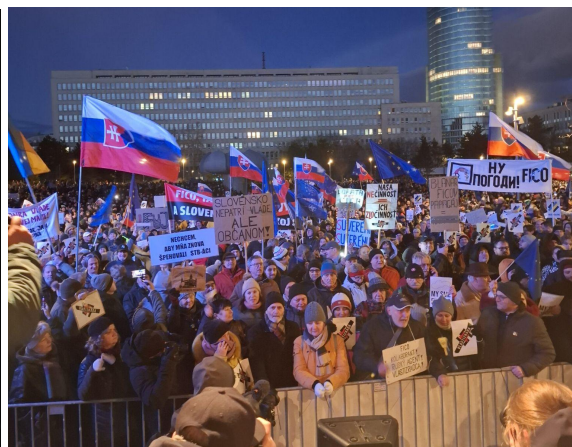
Závislosť Slovenska na fosílnych palivách

Hneď začiatkom roka, v mrazivom počasí prišlo na Námestie slobody v Bratislave 15 tisíc ľudí, ktorým záleží na budúcnosti Slovenska v Európe. A v ďalších mestách, ďalšie tisíce. Veľký obdiv a vďaka patria iniciatíve Mier Ukrajine za tú nezlomnú energiu, s ktorou organizujú protesty. Na pódiu mala príhovor aj naša Ivana Nemethová.

“Vďaka Európskej zelenej dohode, Plánu obnovy máme do konca tohto desaťročia približne 15 miliárd eur na to, aby sme znížili spotrebu plynu a ropy, pomohli ľuďom, čo trpia energetickou chudobou, spravili našu ekonomiku odolnejšou a zároveň pomohli zmierniť zhoršujúcu sa klimatickú krízu. Nevieme, akú má predstavu premiér Fico, ale my SME moderná európska krajina. Máme však vládu, ktorá tomu nezodpovedá. Už stačilo. Slovensko je Európa, nedovoľme im zničiť našu budúcnosť.”

Spoločne s Klimatickou koalíciou sme sa celý rok snažili vyzývať parlament a vládu, aby robili spravodlivé opatrenia, ktoré budú znižovať emisie a zároveň reálne pomáhať ľuďom, ktorí trpia energetickou a dopravnou chudobou. Napríklad opatrenia týkajúce sa systému ETS2 a Sociálno-klimatického plánu.

Priamymi aktivitami sme sa snažili upozorniť aj na škodlivú legislatívu a prešľapy politikov na národnej úrovni v téme ochrany životného prostredia a dodržiavania princípov demokracie a ľudských práv. Často sme poukazovali na škodlivé kroky a prístup ministra životného prostredia Tomáša Tarabu počas roka – od spochybňovania klimatickej krízy až po zásahy do ochrany prírody.

Lido

Mestské zastupiteľstvo Bratislavy rozhodovalo o zmenách a doplnkoch územného plánu (ZaD10) a zámene mestských pozemkov na Lide so spoločnosťou Popper Capital. Spoločne s iniciatívou odborníkov a odborníkov sme upozornili na to, že hlasovanie môže významne ovplyvniť rozvoj mesta a kvalitu života ľudí v Bratislave. Nedostatky predložených návrhov sa týkajú najmä nakladania s majetkom mesta, dostupného bývania, dopadov klimatickej krízy, zelene v území či otvorenosti magistrátu k verejnosti a jej potrebám.

Bratislava čoraz intenzívnejšie prežíva dôsledky zmeny klímy, ako sú napríklad povodne, sucho či horúčavy, ktoré stále viac vplyvajú na naše zdravie. Veľká časť Lida je v súčasnosti ostrovom chladu a vďaka prirodzenej vegetácii je aj počas vlny horúčav o niekoľko stupňov Celzia chladnejšia ako zastavané územia. Takéto prírodné územia by sme mali chrániť, najmä ak chce Bratislava dodržiavať svoje strategické ciele – napr. Klimatický plán, a nie zničiť zeleň, ktorá sa v nich nachádza.

Mesto pre ľudí a udržateľná mobilita

Jednou z hlavných oblastí našej činnosti v roku 2025 bola kampaň Mesto pre ľudí, v rámci ktorej presadzujeme zdravšie, bezpečnejšie, zelenšie a klimaticky odolnejšie mestá. Naďalej sme upozorňovali na potrebu zmeny dopravnej politiky Bratislavy a na nevyhnutnosť uprednostniť verejnú dopravu, chôdzu a cyklodopravu pred individuálnou automobilovou dopravou.

V máji 2025 sme v rámci konferencie Start With Children upozornili na konkrétne problematické miesta v Bratislave, najmä na ulice Mickiewiczova, Staromestská, Štefánikova a Šancová. Poukázali sme na ich dopravnú záťaž, nedostatočnú bezpečnosť a nepriaznivé podmienky pre chodcov, cyklistov, deti, seniorov a ďalšie zraniteľné skupiny obyvateľstva.

Zároveň sme apelovali na vedenie mesta, aby dôslednejšie naplňalo svoje strategické dokumenty v oblasti udržateľnej mobility a prijímalo konkrétne opatrenia na znižovanie automobilovej dopravy.

Osobitnú pozornosť sme venovali Staromestskej ulici, kde sme upozornili na potrebu vybudovať úrovňový priechod pre chodcov, ktorý by zlepšil dostupnosť územia pre peších a zároveň odstránil bariéry pre ľudí s kočíkmi, vozíkmi, bicyklami či inými obmedzeniami pohybu. Dlhodobo presadzujeme princíp, podľa ktorého má byť verejný priestor navrhovaný predovšetkým s ohľadom na ľudí a ich bezpečnosť, nie na čo najplynulejšiu automobilovú dopravu.

V Košiciach sú naše členky tiež aktívne v tejto sfére, zapájajú sa do projektu Čas spomaliť a prostredníctvom protestov upozorňujú na potrebu bezpečnejšieho prostredia v okolí škôl, konkrétne na nebezpečný priechod na Národnej triede. Pre rozvoj našich aktivít, vedomostí a kontaktov sme sa v máji zúčastnili konferencie Start With Children v Bratislave. O témach pravidelne informujeme na našich sociálnych sieťach a diskutujeme v médiách.

Zastavte trhanie Zákona o ochrane prírody a krajiny

Je pilierom ochrany toho najvzácnejšieho, čo máme – nášho prírodného bohatstva. Za posledný rok bol novelizovaný štyrikrát a novelizácia pokračuje. Ministerstvo životného prostredia cez poslancov zo zákona o ochrane prírody postupne vytrháva, čo mu nevyhovuje. Mení alebo úplne vyhadzuje z neho kľúčové ustanovenia, ktoré mali chrániť to najvzácnejšie, čo na Slovensku máme. Dôsledkom je výrazne oslabenie systému ochrany prírody a jej devastácia.

Dvadsaťosem organizácií, bývalí zamestnanci Štátnej ochrany prírody žiadajú zastavenie ďalších noviel zákona, systematický prístup pri ochrane prírody a krajiny a dokončenie reformy národných parkov. Svoje znepokojenie vyjadrilo aj 155 vedcov. Žiadame zastaviť neodbornosť, chaotický prístup a porušovanie našich medzinárodných záväzkov.

Okrem spoločných aktivít s ostatnými organizáciami sme aj zorganizovali vlastnú - poslancom sme priniesli omaľovánky od našich detí, aby im neničili budúcnosť.

Boj proti plánovanej spaľovni Slovnaftu

Významnou kampaňou v roku 2025 bola kampaň Nie spaľovni Slovnaftu. Aktívne sme vystupovali proti zámeru vybudovať v areáli Slovnaftu veľkokapacitné zariadenie na spaľovanie odpadov. Upozorňovali sme na možné zdravotné, environmentálne a klimatické dôsledky projektu.

V priebehu roka sme sa zapájali do procesu EIA, kde sme podávali odborné pripomienky, zúčastňovali sme sa diskusií a prerokovaní, spoluorganizovali sme aktivity pre verejnosť (cyklojazda, verejná diskusia) a robili rozsiahlu komunikáciu s verejnosťou - zbieranie podpisov pod petíciu „NIE spaľovni nebezpečného odpadu v Slovnafte – chráňme naše zdravie a životné prostredie!“, písanie článkov, tlačových správ, reakcií a postov na sociálne siete. Komunikovali sme s miestnymi samosprávami a žiadali sme, aby tiež vyjadrili nesúhlas s týmto škodlivým projektom. Reagovali sme na argumentáciu investora a snažili sme sa verejnosti poskytovať overiteľné informácie o problematike spaľovania odpadov, na ich greenwashing sme upozornili aj cestou do Linzu a spoločnou výzvou 156 európskych organizácií na moratórium pre nové spaľovne v EU.

Za významný úspech občianskeho tlaku považujeme rozhodnutie spoločnosti Slovnaft zo septembra 2025 znížiť plánovanú kapacitu zariadenia z takmer 317 000 ton na 220 000 ton odpadu ročne, teda približne o tretinu. Nadalej sme však upozorňovali, že aj znížená kapacita predstavuje podľa nášho názoru významné riziko a že v procese EIA je potrebné dôsledne vyhodnotiť všetky odborné a environmentálne pripomienky.

Klimatická úzkosť a duševné zdravie

V roku 2025 sme pokračovali aj vo vzdelávacích aktivitách zameraných na klimatickú úzkosť a duševné zdravie. Na jar sme zorganizovali workshopy v Košiciach a Bratislave. Účastníci a účastníčky mali možnosť hovoriť o tom, ako klimatická kríza vplýva na naše prežívanie, ako pracovať s úzkosťou, hnevom či bezmocnosťou a ako tieto emócie pretaviť do aktívnej nádeje a zmysluplného konania. Súčasťou workshopov boli témy eko-emócií, klimatickej úzkosti, aktívnej nádeje, psychickej odolnosti a významu kontaktu s prírodou.

Tieto aktivity považujeme za dôležitú súčasť klimatického aktivizmu, pretože dlhodobá angažovanosť v environmentálnych témach si vyžaduje nielen odborné vedomosti, ale aj schopnosť pracovať s vlastnými emóciami a predchádzať vyhoreniu.

Medzinárodná spolupráca a Velo-city

V júni 2025 sme sa zúčastnili medzinárodnej konferencie Velo-city v Gdansku, ktorá patrí medzi významné platformy venované mestskej mobilitě.

Na konferencii naše združenie reprezentovala urbanistka a členka združenia Ivana Nemethová s prezentáciou o aktivitách Znepokojených matiek a o úlohe matiek pri presadzovaní lepšieho a bezpečnejšieho mestského prostredia. Účasť na konferencii nám umožnila získať nové poznatky, zdieľať skúsenosti a nadviazať kontakty s organizáciami a aktivistami z ďalších krajín.

Zároveň sme sa stali súčasťou Clean Cities Campaign, ktorá spája desiatky organizácií, ktoré sa venujú udržateľnej mobilitě v Európe.

List prezidentovi: Chráňme najzraniteľnejších, malé deti na cestu nepatria

Žiadali sme prezidenta SR Petra Pellegriniho, aby nepodpísal parlamentom schválenú novelu Zákona o cestnej premávke, ktorá stanovuje rýchlosť chôdze na 6 km/h. Novela predložená poslancom SMER-SD Ľ. Vážnym bude mať nebezpečné dôsledky na život malých detí do 10 rokov a ich doprovodu, ktoré zo zákona mohli jazdiť na bicykli alebo kolobežke po chodníku. Táto novela vojde do platnosti 1. januára, legálne budú musieť aj malé deti bicyklovať po ceste medzi autami.

Okrem listu sme so žiadosťou odovzdali prezidentovi aj koláž fotiek detí v strašidelných maskách s nápisom: "Odteraz jazdia po ceste – bojíte sa? My áno." Na Halloween sa veľa detí prezlieka do strašidelných masiek, no pre nás ako matky je najstrašidelnejšie pustiť deti bicyklovať po ceste medzi autami. Deti nie sú postrachom, ale naopak, bojíme sa o ne.

Dotácie pre leteckú linku Bratislava-Košice

Spoločne s Klimatickou koalíciou sme upozornili ministra dopravy Ráža, že letecká doprava produkuje najviac emisií skleníkových plynov a tak zhoršuje klimatickú krízu, ktorá dopadá na Slovensko. Iné európske krajiny takéto krátke vnútroštátne lety obmedzujú, zavádzajú poplatky a podporujú železničnú dopravu ako ekologickejšiu alternatívu. My ideme opačne a ešte sa na to skladáme zo štátneho rozpočtu v čase konsolidácie dopadajúcej na sociálne slabšie skupiny. Vlaky by mali byť základným pilierom verejnej dopravy, ktorá má pomôcť znížiť ľuďom výdavky za pohonné hmoty, zlepšiť kvalitu ovzdušia a znižovať emisie skleníkových plynov. Vedenie ministerstva dopravy takto znova dokazuje svoju nekonceptnosť.

Upozornenie na kvalitu ovzdušia v Autobusovej stanici v Bratislave

Pokračujeme v snahe zlepšiť kvalitu ovzdušia a jej vplyv na zdravie obyvateľov. Ešte v roku 2024 sme v spolupráci s Cyklokoalíciou a odbornými partnermi sa venovali meraniu znečistenia ovzdušia na 25 miestach v Bratislave. Zamerali sme sa najmä na koncentrácie oxidu dusičitého a ultrajemných častíc v miestach, kde sa každodenne pohybujú obyvatelia vrátane detí. Výsledky meraní ukázali výraznú záťaž na viacerých dopravných exponovaných uliciach, ale aj v priestoroch autobusovej stanice, ktorá sa nachádza v suteréne nákupného centra Nivy. Podali sme preto oficiálny podnet na Regionálny úrad verejného zdravotníctva (RÚVZ), o čom sme informovali v médiách. Právnicki spoločnosti HB Reavis nám následne poslali výzvu s požiadavkou na vymazanie statusu a verejné ospravedlnenie.

Je absurdné, že jeden z najväčších developerov na Slovensku sa vyhráža právnymi krokmi matkám, ktoré sa vo voľnom čase snažia o ochranu zdravia a zlepšenie životného prostredia pre svoje deti a ľudí na Slovensku. Namiesto zastrašovania by sme očakávali, že sa HB Reavis bude aktívne snažiť o zlepšenie kvality ovzdušia na autobusovej stanici pre cestujúcich a dbať o ich bezpečnosť. Ich výzva je ďalším príkladom toho, keď sa veľkí mocní hráči snažia zastrašiť aktívnych ľudí a umlčať kritiku.

Vzdelávanie a komunikácia s verejnosťou

Počas roka 2025 sme pokračovali v informovaní verejnosti o klimatickej kríze, ochrane životného prostredia, udržateľnej mobilite, kvalite ovzdušia a ďalších environmentálnych témach. Využívali sme najmä sociálne siete, webovú stránku združenia, newsletter, verejné vystúpenia, odborné materiály, články, kampane, petície a osobné podujatia, napríklad Klimatické pikniky.

Podpora a spolupráca

Aj v roku 2025 sme spolupracovali s ďalšími občianskymi iniciatívami, odborníkmi a organizáciami. Rady podporujeme iniciatívy, ktoré chránia prírodu, bojujú za sociálnu spravodlivosť, rodovú rovnosť či právny štát.

Na Podpoľaní sme sa zúčastnili 2-dňového, vyše 40-kilometrového pochodu proti vodnej elektrárni Málinec s cieľom podporiť miestnych obyvateľov, ktorí bojujú proti nezmyselnej prečerpávacej elektrárni PVE Málinec-Látky.

Zúčastnili sme sa viacerých pochodov solidarity s Palestínou a všetkými, ktorí čelia útlaku. Ďakujeme za organizáciu Včera bolo neskoro. Želáme si jediný - svet, kde nie sú potrebné takéto protesty.

Mali sme príhovory na viacerých protestoch proti tzv. Ruskému zákonu, ktorý bol

namierený proti občianskym organizáciám. Marianna Piršelová v Malackách, Lucia Szabová v Bratislave.

Súčasťou nášho aktivizmu je aj humor, ktorý je nesmierne potrebný najmä pri sledovaní krokov politikov. Vyhlásenie nového ministra životného prostredia ČR Petra Macinku o tom, že klimatická kríza v Česku skončila, nám dala nádej a inšpiráciu. Požiadali sme preto pána Macinku, nech vybaví tento problém aj u nás na Slovensku. Zatiaľ si na to nenašiel čas, bohužiaľ.

Čo pomôže načerpať novú energiu v období plnom "vybuchujúcich mín" proti ochrane životného prostredia ako osobné stretnutia s ľuďmi, ktorí čelia podobným výzvam? A ak ide navyše o osobnosti inšpirujúce svojou vytrvalosťou ako Greta Thunberg. Ďakujeme za príjemné stretnutie.

Ďakujeme našim darcom

Ďakujeme všetkým našim pravidelným a nepravidelným darcom a podporovateľom. Ďakujeme taktiež všetkým, ktorí nám venovali svoje 2 % alebo 3 % z daní.

Hospodárenie

Občianske združenie Znepokojené matky je prijímateľom 2% z daní z príjmu a grantu, ktorý je cezročný - poskytuje sa na obdobie od 1.7. daného roka, do 30.6. nasledujúceho roka. Poskytovateľom grantu je European Climate Foundation (ECF) na roky (2024/2025). Koncom roka 2025 sme dostali grant v rámci projektu HANA od Nádadie otvorenej spoločnosti (OSF), ktorý je však určený na realizáciu projektových aktivít v rokoch 2026 a 2027. Okrem toho máme finančné zdroje aj z pravidelných dobrovoľných drobných darov od fyzických osôb, cez portál darujme.sk. Z príjmov občianskeho združenia (grant ECF, 2% a dary) financujeme všetky naše vyššie spomenuté aktivity, školenia, strategické stretnutia a podobne.

Príjmy za rok 2025	EUR
Granty a príspevky (ECF, pravidelní darcovia)	23 625,65
2%	998,6
Grant HANA od OSF na roky 2026-2027	20 000
SPOLU	44 624,25

Výdavky za rok 2025	EUR
Služby	13 474,05
Mzdy, poistné a príspevky	9 595,11
Zásoby	0
Prevádzková réžia	69,1
Sociálny fond	0
Ostatné	2 692,55
SPOLU	25 830,81

Najvyššiu položku výdavkov tvoria služby, ktoré tvoria z veľkej časti odmeny externým aj interným spolupracovníkom a spolupracovníčkam.

V Bratislave, dňa 16.8.2026